

Výklad odboru ochrany vod ze dne 22. prosince 2010 k pojmům „ochranná pásma vodních zdrojů“ (OPVZ) versus „pásma hygienické ochrany“ (PHO) a jejich vzájemného vztahu

Problematika ochranných pásem vodních zdrojů (OPVZ) byla v soudobé české legislativě ošetřena již novelou předchozího vodního zákona č. 138/1973 Sb., tj. zákonem č. 14/1998 Sb. a jeho prováděcím předpisem – vyhláškou č. 137/1999 Sb., kterou se stanoví seznam vodárenských nádrží a zásady pro stanovení a změny OPVZ.

Podstatnou změnou oproti předchozí úpravě bylo zrušení Směrnice Ministerstva zdravotnictví¹ o základních hygienických zásadách pro OPVZ k hromadnému zásobování (tzv. pásma hygienické ochrany – PHO) vzhledem k tomu, že důvody pro stanovení a změny, případně zrušení OPVZ nemusí být pouze hygienické ale také v souladu s trendem, který byl posléze kodifikován Rámcovou směrnicí² ES o vodní politice a souvisejícími předpisy, musí vycházet ze zásad obecné ochrany povrchových a podzemních vod. V souladu s § 1 odst. 1 směrnice Ministerstva zdravotnictví se za pásma hygienické ochrany považovala ochranná pásma podle zákona č. 138/1973 Sb. o vodách. **To, že směrnice považovala PHO za ochranná pásma podle vodního zákona potvrzuje také odst. 2 téhož ustanovení, které hovoří o rozhodnutí o stanovení ochranného pásma a nikoliv o stanovení PHO. To, že byla v praxi v některých případech rozhodnutí nazvána jako rozhodnutí o pásmech hygienické ochrany na tomto principu nic nemění.**

Novelou č. 14/1998 Sb. byl zrušen institut ochranných pásem třetího stupně a dělení pásem 2. stupně na vnitřní a vnější a byl zaveden princip tzv. zonální ochrany v OPVZ 2. stupně, což znamená, že toto pásmo nemusí být souvislou plochou, ale může být stanoveno i jako vzájemně nespojitá území („zóny“ – např. infiltrační povodí zdrojů podzemních vod). **Tato změna se nedotkla do té doby vydaných rozhodnutí, která jsou i nadále, a to až do okamžiku jejich zrušení nebo změny, platná. Pokud budou stanovována další opatření v ochranném pásmu 2. stupně nad rámec stávajících rozhodnutí je nutno vycházet ze stávající právní úpravy a nerozlišovat mezi vnitřním a vnějším pásmem 2. stupně.**

Principy ochranných pásem ze zákona č. 14/1998 Sb. byly posléze převzaty do nového vodního zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, s tím, že zmíněná vyhláška č. 137/1999 Sb. zůstala i nadále v platnosti. Její hlavní zásady a kritéria byly převzaty a zapracovány do vodního zákona v ustanoveních § 30 (Ochranná pásma vodních zdrojů). Výše popsané změny zůstaly nezměněny i po poslední „velké“ novele vodního zákona zákonem č. 150/2010 Sb. (kterým se mění zákon č. 254/2001 Sb. a zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů). Úpravy § 30 se týkají pouze způsobu vyhlášení OPVZ opatření obecné povahy, dále specifikace zákazů vstupu a vjezdu do OPVZ I. stupně a rozsahu zakázaných činností vymezených opatření obecné povahy, poškozujících nebo ohrožujících vydatnost, jakost nebo zdravotní nezávadnost vodního zdroje v OPVZ I. a II. stupně. Zákon č. 150/2010 Sb. nabyl účinnosti 1. srpna 2010. Pokud nebylo vyhlášeno OPVZ podle citovaných nových předpisů nebo zrušeno či změněno původní PHO, zůstává v platnosti PHO stanovené na základě předchozích legislativních norem. Důležitá je skutečnost, že zákon č. 254/2001Sb. ve

¹ Směrnice Ministerstva zdravotnictví ČSR č. 51/1979 o základních hygienických zásadách pro stanovení, vymezení a využívání ochranných pásem vodních zdrojů určených k hromadnému zásobování pitnou a užitkovou vodou a pro zřizování vodárenských nádrží

² SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY 2000/60/ES ze dne 23. října 2000, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky

znění zákona č. 150/2010 Sb. ani původní úprava zákona č. 254/2001 Sb. nestanoví vodoprávním úřadům povinnost ani termín pro případnou transformaci PHO dle dřívějších předpisů na „nová“ OPVZ. V § 127 odst. 1 zákona č. 150/2010 Sb. se výslovně uvádí, že práva a povinnosti založené dosavadními právními předpisy zůstávají zachovány, nestanoví-li tento zákon jinak. Tato skutečnost je zmíněna i v ustanovení článku II bod 2 tohoto zákona (*„Ochranná pásma stanovená podle dosavadních právních předpisů se považují za ochranná pásma stanovená podle § 30 odst. 1 zákona č. 254/2001 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona. V případě změny nebo zrušení dosavadního ochranného pásma stanoveného podle dosavadních právních předpisů je nutné ochranné pásmo nově stanovit postupem podle § 30 odst. 1 zákona č. 254/2001 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.“*). **Za ochranná pásma podle přechodného ustanovení se v souladu s výše uvedeným považují také pásma hygienické ochrany.**